

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Mrázovou, Ph.D. v právní věci

žalobce: **M. H.**
bytem X
t.č. X

proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 3. 2023, č.j. X,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění

I. Vymezení věci

1. Žalobce brojil svojí žalobou proti shora specifikovanému rozhodnutí žalované (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž byly zamítnuty jeho námitky proti prvostupňovému

rozhodnutí ČSSZ ze dne 9. 12. 2022, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno.

2. Prvostupňovým správním rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek dle § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“), protože nezískal potřebnou dobu pojištění pro nárok na tento důchod. Podkladem tohoto rozhodnutí byl mimo jiné posudek o invaliditě vypracovaný posudkovým lékařem OSSZ Sokolov dne 14. 10. 2022. V posudku lékař konstatoval, že žalobce byl od 4. 5. 2006 do 30. 6. 2007 plně invalidní dle § 39 odst. 1 písm. a) ZDP ve znění do 31. 12. 2009, kdy z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (dále též „DNZS“) poklesla u žalobce schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %. Od 1. 7. 2007 do 31. 12. 2009 byl žalobce částečně invalidní dle § 44 odst. 1 ZDP ve znění do 31. 12. 2009, kdy jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti poklesla nejméně o 33 %, ale nedosahovala výše 66 %. V důsledku změny legislativy od 1. 1. 2010 se u žalobce jednalo o invaliditu I. stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) ZDP ve znění pozdějších předpisů, kdy z důvodu DNZS poklesla jeho pracovní schopnost o 35 %, přičemž za rozhodující příčinu DNZS žalobce shledal posudkový lékař OSSZ Sokolov zdravotní postižení uvedené v kapitole IV., položka 2c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen „příloha k vyhlášce č. 359/2009 Sb.“). Procentní míra poklesu pracovní schopnosti ve smyslu § 3 a § 4 citované vyhlášky se nemění. Žádost žalobce o invalidní důchod byla přesto zamítnuta, neboť nezískal potřebnou dobu pojištění pro přiznání nároku na důchod.
3. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce námitky, především proti posouzení jeho zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti. V období od 4. 5. 2006 do 30. 6. 2007 byl uznán plně invalidním a jak vyplývá z posudkového hodnocení jeho zdravotního stavu, tento stav nelze další léčbou zásadně ovlivnit. Přesto byla jeho plná invalidita v důsledku změny zákona od 1. 1. 2010 změněna na invaliditu I. stupně, a to i přesto, že nemoc nebyla vyléčena a zdravotní stav žalobce se zhoršuje. Žalobce požádal o přehodnocení prvostupňového správního rozhodnutí.
4. Žalovaná při přezkumu prvostupňového správního rozhodnutí znovu posoudila zdravotní stav žalobce a jeho pracovní schopnosti. Novým posudkem ČSSZ ze dne 28. 3. 2023 bylo zjištěno, že žalobce není invalidní dle § 39 odst. 1 ZDP, když z důvodu DNZS poklesla jeho pracovní schopnost pouze o 20 %. Za rozhodující příčinu DNZS žalobce s nejvýznamnější dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti hodnotil posudek jeho zdravotní postižení uvedené v kapitole IV. (poruchy endokrinní, výživy a přeměny látek), položka 2b (diabetes melitus – lehké funkční postižení) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanoví procentní rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti 15 – 25 %. Posudkový lékař ČSSZ stanovil míru poklesu pracovní schopnosti žalobce 20 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti ve smyslu § 3 a § 4 citované vyhlášky nebyla změněna. K zániku invalidity žalobce došlo ke dni 14. 10. 2022.
5. Posudkový lékař ČSSZ shledal posudkový závěr lékaře OSSZ ze dne 14. 10. 2022 za posudkově nadhodnocený, protože jej nemohl potvrdit. Po přezkumu hodnotil zdravotní postižení žalobce tak, že neodpovídá žádnému stupni invalidity. O závěry posudku ČSSZ bylo opřeno napadené rozhodnutí žalované. Vedle nesplnění podmínky existence invalidity bylo zjištěno i to, že žalobce nesplňuje pro přiznání invalidního důchodu získání potřebné doby pojištění v rozhodném období. Ačkoliv ČSSZ neshledala oproti prvostupňovému rozhodnutí v případě žalobce invaliditu, výrok prvostupňového rozhodnutí nemusel být měněn a toto rozhodnutí mohlo být potvrzeno, protože žalobce i nadále nesplňoval podmínky vzniku nároku na invalidní důchod, a to pro nesplnění potřebné doby pojištění.

II. Shrnutí žalobní argumentace

6. Žalobce podal správní žalobu dne 3. 5. 2023 u Okresního soudu v Sokolově. Tento soud zastavil řízení o žalobě podle § 104b odst. 1 o.s.ř. usnesením ze dne 13. 7. 2023, č.j. 11 Nc 18012/2023-10, neboť nebyl k projednání věci příslušný, protože šlo o věc týkající se správního soudnictví. Současně žalobce poučil o tom, že může ve lhůtě jednoho měsíce od pravomocného zastavení řízení podat žalobu u Krajského soudu v Brně, přičemž účinky zahájení řízení zůstanou zachovány dnem podání původní žaloby u OS v Sokolově (dnem 3. 5. 2023). Ve smyslu tohoto poučení žalobce následně podal správní žalobu ke zdejšímu soudu.
7. V žalobě žalobce uvedl, že je se závěry napadeného rozhodnutí nespokojený, protože v období let 2006 až 2007 byl uznán z důvodu cukrovky za plně invalidního, přitom žádá z jeho nemoci nebyla vyléčena a jeho zdravotní stav se horší. Žalobce je diabetik 1. stupně a inzulin si aplikuje čtyřikrát denně. Žalobce touto nemocí onemocněl ve 20 letech, tedy 34 let se již léčí. Rovněž z posudkového hodnocení vyplývá, že zdravotní stav žalobce nelze další léčbou zásadně ovlivnit, a že kontrola dříve přiznané invalidity se jevila jako nedůvodná. Přesto, že nemoc žalobce nebyla vyléčena a jeho zdravotní stav se horší, nebyl mu přiznán invalidní důchod. Žalobce nesouhlasí s tím, že není invalidní vůbec.
8. Žalobce se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody již dlouhou dobu, a proto bude na ČSSZ, aby si veškeré lékařské zprávy o jeho zdravotním stavu zajistila. V této souvislosti upřesnil, že se nacházel ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Pardubice od ledna 2006 do dubna 2012, dále ve Věznici Rapotice od ledna 2014 do srpna 2020 a nyní ve Věznici Horní Slavkov od listopadu 2021 dosud (konec trestu 14. 8. 2025).
9. Žalobce dále vytkl věznici, že zanedbává kontroly, neboť na očním i neurologickém vyšetření byl naposledy v roce 2006. Přitom diabetes může vyústit v oslepnutí, amputaci nohy nebo v úmrtí.
10. S ohledem na výše uvedené žalobce soudu navrhl, aby zajistil nápravu napadeného rozhodnutí, tedy aby ho zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované k žalobě

11. Ve svém vyjádření k žalobě žalovaná zopakovala veškeré závěry již uvedené v napadeném rozhodnutí. Zopakovala genezi žádostí o invalidní důchod. Žalobce byl uznán posudkem MSSZ Brno ze dne 29. 6. 2006 plně invalidním, invalidní důchod mu však přiznán nebyl, neboť žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění (v posledních 10 letech před vznikem invalidity pouze 2 roky a 346 dnů doby pojištění, místo potřebných 5 let). Žádost pak byla zamítnuta rozhodnutím ze dne 15. 9. 2006. Žalobci nebylo vyhověno ani v roce 2011 v rámci řízení o odstranění tvrdosti zákona, kdy tehdejší ministr práce a sociálních věcí nepovažoval nepřiznání plného invalidního důchodu za tvrdost rozhodnutí. Novou žádost o invalidní důchod žalobce uplatnil u MSSZ Brno dne 19. 8. 2022. V rámci tohoto řízení byl posudkem OSSZ Sokolov ze dne 14. 10. 2022 uznán plně invalidním v době od 4. 5. 2006 do 30. 6. 2007, od 1. 7. 2007 do 31. 12. 2009 byl částečně invalidním a od 1. 1. 2010 nadále invalidním v prvním stupni podle § 39 odst. 2 písm. a) ZDP, když z důvodu DNZS poklesla jeho pracovní schopnost o 35 %. Přesto však byla žádost žalobce o invalidní důchod zamítnuta prvostupňovým rozhodnutím ze dne 9. 12. 2022, neboť žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění pro nárok na invalidní důchod. Žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění ani v rozhodném období 10 let dokončeném po vzniku invalidity, tj. v době od 19. 8. 2012 do 18. 8. 2022, nýbrž jen jeden rok doby pojištění, pročež nárok na přiznání invalidního důchodu

nevznikl. V rámci námitkového řízení v posudku ČSSZ ze dne 28. 3. 2023 žalobce nebyl shledán invalidním, protože jeho pracovní schopnost poklesla jen o 20 %. Současně bylo zjištěno, že žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění. Žalovaná tedy zamítla námitky žalobce a potvrdila prvostupňové rozhodnutí. Invalidita žalobce zanikla ke dni 14. 10. 2022, tedy ke dni vyhotovení posudku OSSZ.

12. Při určování poklesu pracovní schopnosti žalobce bylo vycházeno v souladu s § 39 odst. 4 ZDP ze zdravotního stavu žalobce doloženého výsledky funkčních vyšetření. Prvostupňový správní orgán je při svém rozhodování vázán posudkem lékaře OSSZ a žalovaná v rámci řízení o námitkách pak posudkem lékaře ČSSZ [§ 8 odst. 1 písm. a), § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“]. Posudky zpracovávají lékaři, kteří mají kromě obecných medicínských znalostí i specifikaci posudkového lékařství. Je-li příčinou DNZS více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty míry poklesu pracovní schopnosti se nesčítají, nýbrž se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou DNZS a podle něj se stanoví procentní míra poklesu pracovní schopnosti.
13. Jak již bylo výše uvedeno, posouzení zdravotního stavu a invalidity je otázkou medicínskou. Napadené rozhodnutí proto bylo vydáno na základě odborného posudku o invaliditě ze dne 28. 3. 2023. Podle tohoto posudku žalobce není invalidní, neboť z důvodu DNZS poklesla jeho pracovní schopnost jen o 20 %, pročez se o invaliditu nejedná. Rozhodující příčinou DNZS žalobce je metabolické zdravotní postižení diabetes melitus (od roku 1989) uvedené v kapitole IV. položka 2b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Naproti tomu posudkový závěr OSSZ Sokolov ze dne 14. 10. 2022 byl posudkově nadhodnocený.
14. Žalovaná neshledala posudkové řízení za neobjektivní. Rozhodnutí o námitkách bylo dostatečně odůvodněno, přitom byly konkretizovány všechny lékařské zprávy, z nichž žalovaná vycházela. Posudková rozvaha i zdravotní dokumentace byly dostačující, posouzení proběhlo dle ZDP a platné vyhlášky o invaliditě.
15. Žalobce pracoval s přestávkami v letech 1985 – 1990, v evidenci u úřadu práce bez nároku na podporu byl v letech 1994, 1995, 2002 – 2004, 2004 – 2006, 2020 – 2022, dále ve VTOS byl 1991 – 1993, 1997 – 2002, 2006 – 2020, od 19. 11. 2021 dosud. Během VTOS není žalobce pracovně zařazen. Doba evidence uchazeče o zaměstnání u úřadu práce po 31. 12. 1995 se pro účely důchodového pojištění započítává v souladu se ZDP pouze v omezeném rozsahu. Pokud není žalobce během VTOS pracovně zařazen, nehodnotí se ani tato doba pro účely důchodového pojištění.
16. Protože žalobce zpochybnil procentuální míru poklesu jeho pracovní schopnosti, žalovaná navrhla, aby byl ve věci vyhotoven posudek příslušnou PK MPSV ČR, která posoudí zdravotní stav žalobce a vyhodnotí jeho pracovní schopnost a případnou invaliditu.
17. Pro vznik nároku na invalidní důchod musí žalobce plnit kromě uznané invalidity i druhou zákonnou podmínku, tj. získat potřebnou dobu pojištění, která v jeho případě splněna nebyla.
18. S ohledem na výše uvedené žalovaná soudu navrhla, aby žalobu zamítl jako nedůvodnou.

IV. Jednání u krajského soudu

19. Krajský soud k projednání věci nařídil ústní jednání na den 25. 11. 2024, kterého se zúčastnil žalobce (prostřednictvím on-line videokonference z Věznice Horní Slavkov) a zástupkyně žalované (přítomna v jednací síni). Soud v průběhu jednání zrekapituloval dosavadní průběh soudního řízení a předchozího správního řízení, přitom vycházel ze spisů, které byly v této

věci vedeny. K dotazům žalobce byl soudcem objasněn skutkový i právní náhled na věc, žalobci byly vysvětleny zákonné podmínky pro přiznání invalidního důchodu, jakož i zákonný postup správních orgánů v těchto věcech. Soud dále provedl důkaz posudkem Posudkové komise MPSV ČR ze dne 30. 4. 2024, jehož vypracování v této věci navrhoval žalobce i žalovaná. Obsahu posudku PK MPSV ČR a jeho závěru se bude krajský soud věnovat v následující části tohoto rozsudku. Jelikož posudky OSSZ a ČSSZ, včetně lékařských zpráv, z nichž tyto posudky vycházely, tvoří součást správního spisu, soud neprováděl dokazování těmito listinami, neboť dle recentní judikatury správních soudů se dokazování správním spisem neprovádí. Žalobce nové lékařské zprávy nepředkládal, ani k důkazu nenavrhoval. Protože ve věci nebyly činěny další důkazní návrhy, soud ukončil dokazování a s uvážením konečných návrhů účastníků řízení přikročil k vyhlášení rozhodnutí ve věci samé.

V. Posouzení věci krajským soudem

20. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalované v mezích žalobních bodů podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s.ř.s.“), a dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
21. Podle § 38 ZDP má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se ad a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popř. byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo ad b) stal se invalidním následkem pracovního úrazu.
22. Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v § 38 a § 39 ZDP. Ust. § 39 ZDP upravuje 3 stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně [§ 39 odst. 2 písm. a) ZDP]. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně [§ 39 odst. 2 písm. b) ZDP], a konečně v případě poklesu nejméně o 70 %, jde o invaliditu III. stupně [§ 39 odst. 2 písm. c) ZDP].
23. Při určování poklesu pracovní schopnosti se mj. bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o tzv. stabilizovaný zdravotní stav a zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován (dále též schopnost rekvalifikace a schopnost využití zachované pracovní schopnosti).
24. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle právní úpravy platné a účinné po 31. 12. 2009 platí, že zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s.ř.s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především

s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43, přístupný na www.nssoud.cz).

25. Náležitosti posudku upravuje s účinností od 1. 1. 2010 v ustanovení § 7 vyhláška č. 359/2009 Sb. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, procentní míry poklesu pracovní schopnosti, stupeň invalidity, den vzniku invalidity, den změny stupně invalidity nebo den zániku invalidity, schopnosti využití zachované pracovní schopnosti podle § 5 u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %, a zda je pojištěnec v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Obligatorní náležitostí posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti. Jde-li přitom alespoň o invaliditu I. či II. stupně (tedy pokles pracovní schopnosti v rozmezí nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 69 %), musí posudek obsahovat rovněž tzv. pracovní rekomandaci, tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012-18, přístupný na www.nssoud.cz).
26. Krajský soud doplnil dokazování, tedy vyžádal a v řízení provedl důkaz – posudek Posudkové komise MPSV ČR v Brně ze dne 30. 4. 2024. Krajský soud především shledal, že předmětný posudek má všechny formální náležitosti ve smyslu § 7 vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž PK MPSV ČR zasedala v řádném složení. Obsahově krajský soud shledal, že předmětný posudek vycházel z úplné zdravotnické dokumentace, přičemž žalobce nebyl jednání přítomen. Krajský soud považuje uvedený posudek za úplný a přesvědčivý ve smyslu ustálené judikatury. Posudková komise hodnotila zdravotní stav žalobce na základě lékařských nálezů v posudkové dokumentaci (v průběhu řízení před komisí nebyly nové lékařské nálezy předkládány). Po zhodnocení odborných lékařských nálezů citovaných též v posudku (lékařský nález ze dne 27. 9. 2023 a celá zdravotnická dokumentace ošetřujícího vězeňského praktického lékaře MUDr. O. R., dále hepatologický nález MUDr. P. Š. ze dne 15. 4. 2020, lékařský nález ze dne 30. 11. 2021 MUDr. V. H. – gastroenterologie, diabetologický nález MUDr. J. R. ze dne 27. 6. 2022 a 9. 2. 2022), komise provedla diagnostický souhrn všech onemocnění žalobce a posudkově zhodnotila, že jde o DNZS muže ve věku 54 let, se základním vzděláním, střední odborné učiliště nedokončil, pracoval krátce v dělnické profesi, mezi tím byl opakovaně ve výkonu trestu odnětí svobody, a také v evidenci úřadu práce, nyní opět ve výkonu trestu odnětí svobody. V popředí je onemocnění cukrovkou léčené od roku 1989, na inzulinoterapii, s distální diabetickou senzitivně motorickou polyneuropatií. Dle doložené dokumentace byl vyšetřován pro chronickou hepatitidu C. Vyšetření 2/2022 na diabetologii: glykemie 6,94, glykovaný hemoglobin HbA1c81, nejsou trofické defekty nohou. Vyšetření v 6/2022 na diabetologii: glykemie 2,4, glykovaný hemoglobin 67, distální diabetická senzomotorická polyneuropatie anamnesticky. Dohledán také výsledek elektromyografického vyšetření ze dne 19.5.2006, axonální postižení vláken

periferních nervů distálně podporuje diagnózu axonální distální smíšené formy polyneuropatie. Dle neurologického vyšetření v 5/2006 chůze bez paretických jevů, snížené vibrační citlivosti na dolních končetinách. Dle nálezu praktického lékaře je orientován místem, časem a osobou, chování, komunikace, řeč, čtení a psaní i paměť jsou přiměřené, intelekt normální. Je kontinentní, zrak a sluch v normě, interní nález v normě. Dupuytrenova kontraktura 4. prstu pravé ruky, brnění dolních končetin, bolesti bederní páteře. Cukrovka na kombinované terapii PAD a inzulinem, polyneuropatie DK. V anamnéze též bolestivý páteřní syndrom LS páteře a hypertenze. V anamnéze rovněž užívání návykových látek, pervitin od 16 let.

27. V období od 4. 5. 2006 do 30. 6. 2007 byl žalobce uznán plně invalidním, poté byla invalidita částečná od 1. 7. 2007 do 31. 12. 2009, v důsledku změny legislativy od 1. 1. 2010 jen invalidita I. stupně. Žalobce byl bez nároku na výplatu důchodu pro nesplnění podmínky potřebné doby pojištění. Aktuálně podaná žádost žalobce o posouzení zdravotního stavu pro účely invalidity je ze dne 19. 8. 2022.
28. Na základě prostudované zdravotní dokumentace učinila Posudková komise MPSV ČR v souladu s platnými právními předpisy posudkový závěr, kdy za rozhodující příčinu DNZS žalobce určila cukrovku na inzulinoterapii – lehké funkční postižení, léčené řadu let s počínajícími komplikacemi dle kapitoly IV., položka 2b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které stanoví míru poklesu pracovní schopnosti žalobce 20 % (rozpětí 15 – 25 %). Posudková komise hodnotila onemocnění při střední hranici daného rozpětí, přitom bylo přihlédnuto k profesi žalobce. Posudková komise vyloučila, že by v případě žalobce šlo o středně těžké funkční postižení (položka 2c) nebo postižení těžké či zvláště těžké funkční postižení (položka 2d a 2e). Provedená zjištění zdravotního stavu žalobce neodpovídají definici těchto těžších funkčních postižení. Posudková komise dále neshledala důvod pro navýšení stanovené procentní míry poklesu pracovní schopnosti ve smyslu § 3 a § 4 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Ostatní zdravotní postižení uvedená v diagnostickém přehledu (bolestivý syndrom páteře, přeléčená hepatitida C, Dupuytrenova kontraktura prstu pravé ruky) měla nižší závažnost než cukrovka. Pokud by byla tato onemocnění posuzována jako rozhodující příčina DNZS žalobce, byla by posouzena s nižší procentuální taxací míry poklesu pracovní schopnosti, a tedy také bez přiznání invalidity. Podle § 2 odst. 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb. se jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti při více zdravotních postiženích nescítají, v takovém případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou DNZS a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto postižení.
29. PK MPSV ČR je povinna posuzovat zdravotní stav žadatele v souladu s platnými právními předpisy. Výchozím momentem je objektivizace zdravotního stavu, tj. tělesných, smyslových a duševních schopností, ať zachovaných nebo ztracených, prostřednictvím funkčních vyšetření, tj. nálezů, zpráv odborných lékařů, vyšetření praktickým lékařem, psychologů, zjištění jiných zdravotnických pracovníků, diagnostických zjištění laboratorních nebo přístrojových. Důraz je kladen na lékařské nálezy s popisem funkčních schopností vyšetřovaného orgánu, tj. nálezy, ze kterých na základě klinických, laboratorních, zobrazovacích nebo jiných vyšetření vyplývá rozsah a tíže omezení funkce orgánu, systému a dopad zdravotního postižení na pracovní schopnost. Dle platné legislativy se hodnotí stupeň funkčního postižení, kdy se žadatel hodnotí komplexně, přihlíží se ke všem dokladovaným zdravotním postižením, taktéž k dosaženému stupni vzdělání a k pracovní profesi. Subjektivně udávané obtíže nemohou být posudkovým kritériem, protože vnímání těchto obtíží se u každého člověka liší, a to nejen vlivem prodělaného onemocnění, ale i vrozených

dispozic, vnějších okolností, aktuálního psychického stavu apod. Posudkový orgán tak musí vycházet dle platných právních předpisů z klinických odborných nálezů, které objektivizují funkční potíže žadatele. Nelze nadhodnocovat subjektivní potíže posuzované osoby nad objektivně prokázanými poruchami funkce dle odborných nálezů.

30. Po zhodnocení podkladové dokumentace se Posudková komise MPSV ČR ztotožnila se závěry posudkového lékaře ČSSZ s tím, že tyto byly správné a lze je potvrdit. Naopak posudkový závěr lékaře OSSZ Sokolov ze dne 14. 10. 2022 byl posudkově nadhodnocený.
31. PK MPSV ČR potvrdila jako rozhodující příčinu DNZS žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti zdravotní postižení (cukrovka) uvedené v kapitole IV., položka 2b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které stanovila pokles pracovní schopnosti ve výši celkem 20 %. Prokázané zdravotní postižení neodůvodňuje stanovení vyšší míry poklesu pracovní schopnosti. Zjištěný DNZS žalobce neodpovídá invaliditě žádného stupně (§ 39 odst. 1 ZDP). Se zjištěným zdravotním stavem je žalobce schopen vykonávat soustavnou výdělečnou činnost. PK MPSV ČR ve shodě s posudkem ČSSZ ze dne 28. 3. 2023 potvrdila zánik invalidity žalobce k datu 14. 10. 2022.
32. Krajský soud považuje posudkové hodnocení PK MPSV ČR v Brně za úplné a přesvědčivé, neboť komplexně zhodnotila zdravotní postižení žalobce. Soud považuje skutkový stav doplněný předmětným posudkem za řádně zjištěný a úplný. Vzhledem k výše uvedenému nebylo možno žalobci přisvědčit v jeho žalobních námitkách, neboť provedeným dokazováním bylo zjištěno, že žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí již nebyl invalidní, když jeho pracovní schopnost poklesla pouze o 20 % a nedosahovala hodnoty nejméně 35 %. V rámci přezkumného řízení soudního bylo posudkovou komisí MPSV ČR potvrzeno, že žalobce nesplňoval podmínky pro invaliditu podle § 39 ZDP. V posudkovém hodnocení a závěru současně nebyly zjištěny nové posudkově významné skutečnosti, které by nebyly hodnoceny již v předcházejících posudcích. Posudková komise MPSV ČR učinila obdobné závěry jako posudkový lékař ČSSZ dne 28. 3. 2023, kdy za rozhodující příčinu DNZS žalobce stanovila zdravotní postižení uvedené v kapitole IV., položka 2b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které stanovili míru poklesu pracovní schopnosti žalobce 20 %. Ve všech posudcích pak došlo ke shodě na tom, že u žalobce nebyl zjištěn medicínský důvod k využití § 3 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb., a tedy k navýšení horní hranice stanovené míry poklesu pracovní schopnosti u rozhodující příčiny DNZS. Ve shodě se závěry PK MPSV ČR je třeba dále připomenout, že dle § 2 odst. 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb. platí při více zdravotních postiženích, že hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti se pro jednotlivá zdravotní postižení nesčítají, nýbrž v takovém případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou DNZS a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení.
33. Žalobce nějak nerozporoval, že by rozhodující příčinou jeho DNZS nebyla cukrovka, avšak podívoval se nad tím, že ačkoliv nedošlo k jejímu vyléčení a cukrovkou trpí již 34 let, přesto z původně plné invalidity je nyní osobou neinvalidní. Současně uvedl, že jeho zdravotní stav se zhoršuje.
34. K námitkám žalobce uplatněným v žalobě je třeba nejprve uvést s odkazem na výše uvedené závěry PK MPSV ČR v jejím posudku, že DNZS žalobce byl řádně a odborně posouzen a s tím byl stanoven i související pokles pracovní schopnosti žalobce. Rozhodující příčina DNZS žalobce byla shledána v onemocnění cukrovkou, jehož intenzita a funkční postižení byly dále zhodnoceny na podkladě odborných lékařských nálezů. Ačkoliv žalobce uvádí, že dochází ke zhoršování jeho zdravotního stavu, toto nijak nespecifikuje, a hlavně nedokládá

žádnými odbornými lékařskými nálezy. Bez doložení takových lékařských nálezů nelze hodnotit změnu zdravotního stavu a jeho progresi. Na druhou stranu soud rozumí tomu, že žalobce je po dobu svého pobytu ve VTOS v tomto ohledu limitován. Přesto dostupné lékařské zprávy, jež tvoří součást posudkové dokumentace, soud hodnotí ve shodě s PK MPSV ČR jako dostatečné a plně objektivizující zdravotní stav žalobce. Ke stížnosti žalobce soud uvádí, že základní oční vyšetření i neurologickou kontrolu provedl ošetřující vězeňský lékař MUDr. R., přičemž konstatoval, že u žalobce je zrak i sluch v normě, a dále potvrdil polyneuropatii DK, brnění dolních končetin, bolesti bederní páteře a Dupuytrenovu kontrakturu 4. prstu pravé ruky.

35. Pokud jde o námitky žalobce k nepochopitelné ztrátě invalidity, tak zde soud především odkazuje na podmínky vzniku nároku na invalidní důchod uvedené v § 38 ZDP. Podle § 38 písm. a) ZDP je třeba splnit vedle podmínky existence invalidity také podmínku získání potřebné doby pojištění v rozhodném období. Právě tuto podmínku potřebné doby pojištění žalobce dlouhodobě neplní.
36. Podle § 40 odst. 1 ZDP činí potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod u pojištěnce ve věku nad 28 let 5 roků. Podle § 40 odst. 2 věty druhé a třetí ZDP se u pojištěnce staršího 38 let považuje podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období 10 roků dokončeném po vzniku invalidity.
37. Ze správního spisu – nárokových podkladů je zřejmé, že žalobce pracoval s přestávkami v letech 1985 – 1990, v evidenci u úřadu práce bez nároku na podporu byl v letech 1994, 1995, 2002 – 2004, 2004 – 2006, 2020 – 2022 a ve VTOS byl v letech 1991 – 1993, 1997 – 2002, 2006 – 2020 a od 19. 11. 2021 dosud. Během VTOS není pracovně zařazen. Pokud není žalobce během VTOS pracovně zařazen, nehodnotí se tato doba pro účely důchodového pojištění. Pokud jde o dobu evidence jako uchazeče o zaměstnání u úřadu práce po 31. 12. 1995, pak tato evidence se pro účely důchodového pojištění započítává ve smyslu ZDP pouze v omezeném rozsahu.
38. Ze správního spisu bylo dále zjištěno (žalobce požadoval přiznat důchod od vzniku nároku), že byl uznán plně invalidním v období od 4. 5. 2006 do 30. 6. 2007, avšak tento plný invalidní důchod mu přiznán nebyl, neboť nezískal potřebnou dobu pojištění - v posledních 10 letech před vznikem invalidity získal pouze 2 roky a 346 dnů doby pojištění místo potřebných 5 let doby pojištění, což bylo konstatováno již v původním rozhodnutí ČSSZ ze dne 15.9.2006, sp. zn. 690 603 3827. Žalobci nebylo vyhověno ani dodatečně v roce 2011 v rámci řízení o odstranění tvrdosti zákona. V rámci vypracovaného posudku OSSZ Sokolov ze dne 14. 10. 2022 byl žalobce uznán (kromě již shora uvedené plné invalidity v období od 4. 5. 2006 do 30. 6. 2007) částečně invalidním v období od 1. 7. 2007 do 31. 12. 2009 a dále v důsledku změny právní úpravy od 1. 1. 2010 (a nadále) invalidním v prvním stupni dle § 39 odst. 2 písm. a) ZDP z důvodu poklesu pracovní schopnosti o 35 %. Žádost o invalidní důchod byla přesto prvostupňovým rozhodnutím ze dne 9. 12. 2022 zamítnuta, a to právě pro nesplnění podmínek uvedených v § 38 písm. a) ZDP, protože žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění pro nárok na invalidní důchod.
39. Jak již bylo výše uvedeno, pro přiznání invalidního důchodu vyžaduje dikce § 38 písm. a) ZDP kumulativní splnění dvou podmínek, a sice podmínku existence invalidity, a také podmínku získání potřebné doby pojištění v rozhodném období. Žalobce obě tyto podmínky

nesplnil. K nesplnění podmínky invalidity soud pro stručnost odkazuje na již výše provedený rozsáhlý výklad (posudkové hodnocení zdravotního stavu žalobce). Pokud jde o nesplnění podmínky získání potřebné doby pojištění v rozhodném období, pak zde lze na základě nárokových podkladů žalobce, jež tvoří součást správního spisu, potvrdit závěr žalované o tom, že žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění ani v rozhodném období 10 let dokončeném po vzniku invalidity, tedy v době od 19. 8. 2012 do 18. 8. 2022 (ke dni podání nové žádosti), a získal jen jeden rok (365 dnů) doby pojištění. I v případě, že by byla posunuta hranice rozhodného období do pozdější doby ke dni předcházejícímu podání žádosti o invalidní důchod (§ 40 odst. 2 věty třetí ZDP), ani v takovém případě žalobce nesplňuje podmínku potřebné doby pojištění. Nárok na přiznání invalidního důchodu tak nevznikl.

40. Soud má za to, že zdravotní stav žalobce a jeho funkční důsledky byly zjištěny v rozsahu, který je dostatečný pro použití posudkových kritérií vyplývajících z právních předpisů, přitom byly objektivizovány všechny skutečnosti, které se týkaly zdravotního stavu nebo jeho funkčních důsledků, jenž byly významné pro posudkový závěr. Zdravotní dokumentaci i na základě ní učiněnou posudkovou rozvalu soud pokládá za dostačující pro řádné posouzení zdravotního stavu dle aktuálních právních předpisů.
41. Dle závěru PK MPSV ČR žalobce není invalidní, neboť jeho pokles pracovní schopnosti činí pouze 20 %. Současně žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění v rozhodném období, a tedy nebyly splněny obě podmínky nároku na přiznání invalidního důchodu ve smyslu § 38 písm. a) ZDP. I po doplnění posudkem PK MPSV ČR ob stojí závěry předchozího posudku ČSSZ ze dne 28. 3. 2023, jenž byl podkladem pro napadené rozhodnutí žalované. Také výrok prvostupňového správního rozhodnutí odpovídá rozhodnutí soudu, neboť jím byla žádost žalobce o přiznání invalidního důchodu zamítnuta (ovšem jen z důvodu nezískání potřebné doby pojištění pro nárok na tento důchod). Nad rámec uvedeného soud sděluje, že žalobce bude muset nejprve získat potřebnou dobu pojištění a pak v případě zhoršení jeho zdravotního stavu bude moci uplatnit žádost o přiznání invalidního důchodu znovu.

VI. Závěr a náklady řízení

42. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou dle § 78 odst. 7 s.ř.s.
43. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované nelze náhradu nákladů řízení za žádných okolností vzhledem k povaze věci přiznat ve smyslu § 60 odst. 2 s.ř.s. (výrok III. tohoto rozsudku).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 25. listopadu 2024

JUDr. Kateřina Mrázová, Ph.D., v. r.

samosoudkyně